Európsky parlament
2014-2019

Dokument na schôdzu

A8-0032/2016

22.2.2016

SPRÁVA

o nových nástrojoch územného rozvoja v rámci politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020: integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou
(2015/2224(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajkyňa: Ruža Tomašić

PR_INI

OBSAH

strana

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU 3

DÔVODOVÁ SPRÁVA 15

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI 18

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE 22

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o nových nástrojoch územného rozvoja v rámci politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020: integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou
(2015/2224(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, najmä na jej hlavu XVIII,

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde, Európskom poľnohospodárskom fonde pre rozvoj vidieka a Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde, Kohéznom fonde a Európskom námornom a rybárskom fonde a ktorým sa zrušuje nariadenie Rady (ES) č. 1083/2006 (ďalej len „NSU“)[1],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1301/2013 zo 17. decembra 2013 o Európskom fonde regionálneho rozvoja a o osobitných ustanoveniach týkajúcich sa cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti, ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1080/2006[2],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005[3],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 508/2014 z 15. mája 2014 o Európskom námornom a rybárskom fonde, ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 2328/2003, (ES) č. 861/2006, (ES) č. 1198/2006 a (ES) č. 791/2007 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1255/2011[4],

– so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1299/2013 zo 17. decembra 2013 o osobitných ustanoveniach na podporu cieľa Európska územná spolupráca z Európskeho fondu regionálneho rozvoja[5],

– so zreteľom na Územnú agendu Európskej únie 2020 dohodnutú na neformálnom stretnutí ministrov zodpovedných za priestorové plánovanie a územný rozvoj, ktoré sa konalo 19. mája 2011 v Gödöllő,

– so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov k miestnemu rozvoju vedenému komunitou

[1] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 320.
[2] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 289.
[3] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487.
[4] Ú. v. EÚ L 149, 20.5.2014, s. 1.
[5] Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 259.

z 29. novembra 2012[1],

– so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov k výsledku rokovaní o dohodách o partnerstve a operačných programoch z 9. júla 2015[2],

– so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru k miestnemu rozvoju vedenému komunitou ako nástroju politiky súdržnosti na obdobie 2014 – 2020 pre miestny, vidiecky, mestský a prímestský rozvoj (prieskumné stanovisko na žiadosť gréckeho predsedníctva Rady) z 11. decembra 2014[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. októbra 2011 o demografickej zmene a jej dôsledkoch pre budúcu politiku súdržnosti EÚ[4],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. januára 2013 o optimalizácii úlohy územného rozvoja v politike súdržnosti[5],

– so zreteľom na svoje uznesenie zo 14. januára 2014 o pripravenosti členských štátov EÚ na účinný a včasný začiatok nového programového obdobia politiky súdržnosti[6],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 26. novembra 2015 o snahe o zjednodušenie a zameranie na výkonnosť v politike súdržnosti na obdobie 2014 – 2020[7],

– so zreteľom na brífing s názvom Nástroje na podporu územného a mestského rozmeru politiky súdržnosti: integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou, generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, sekcia B: štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, Európsky parlament, október 2015,

– so zreteľom na štúdiu s názvom Territorial governance and Cohesion Policy (Územné riadenie a politika súdržnosti), generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, sekcia B: štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, Európsky parlament, júl 2015,

– so zreteľom na štúdiu s názvom Strategic coherence of Cohesion Policy: comparison of the 2007-13 and 2014-20 programming periods (Strategická súdržnosť politiky súdržnosti: porovnanie programových období 2007 – 2013 a 2014 – 2020), generálne riaditeľstvo pre vnútorné politiky, sekcia B: štrukturálne politiky a politiky súdržnosti, Európsky parlament, február 2015,

– so zreteľom na šiestu správu Komisie o hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti: Investovanie do rastu zamestnanosti – podpora rozvoja a dobrej správy vecí verejných v regiónoch a mestách EÚ, júl 2014,

– so zreteľom na štúdiu s názvom Territorial Agenda 2020 put in practice - Enhancing the efficiency and effectiveness of Cohesion Policy by a place-based approach (Územná

[1] Ú. v. EÚ C 17, 19.1.2013, s. 18.
[2] Ú. v. EÚ C 313, 22.9.2015, s. 31.
[3] Ú. v. EÚ C 230, 14.7.2015, s. 1.
[4] Prijaté texty, P7_TA(2011)0485.
[5] Prijaté texty, P7_TA(2013)0002.
[6] Prijaté texty, P7_TA(2014)0015.
[7] Prijaté texty, P8_TA(2015)0419.

agenda 2020 v praxi – zvýšenie efektívnosti a účinnosti politiky súdržnosti prostredníctvom miestneho prístupu), zväzok II – prípadové štúdie, Európska komisia, máj 2015,

– so zreteľom na správu s názvom How to strengthen the territorial dimension of 'Europe 2020' and EU Cohesion Policy based on the Territorial Agenda 2020 (Ako posilniť územný rozmer stratégie Európa 2020 a politiku súdržnosti EÚ na základe Územnej agendy 2020), ktorá bola vypracovaná na žiadosť poľského predsedníctva Rady Európskej únie, september 2011,

– so zreteľom na správu s názvom Job Creation and Local Economic Development (Vytváranie pracovných miest a miestny hospodársky rozvoj), Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), november 2014,

– so zreteľom na správu s názvom Local Economic Leadership (Miestne hospodárske vedenie), Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD), 2015,

– so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a na stanovisko Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci (A8-0032/2016),

A. keďže územná súdržnosť je základným cieľom Európskej únie, zakotveným v Lisabonskej zmluve;

B. keďže politika súdržnosti na roky 2014 – 2020 stanovuje a podporuje využívanie integrovaných a miestne orientovaných prístupov na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a súčasne podporuje územnú správu vecí verejných;

C. keďže integrované a lokálne orientované prístupy majú zlepšiť výsledky a účinnosť verejných zásahov tým, že spĺňajú osobitné požiadavky území a pomáhajú zvyšovať ich príťažlivosť;

D. keďže miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície sú inovatívne nástroje v oblasti politiky súdržnosti, ktoré budú niektoré členské štáty uplatňovať v tejto podobe po prvýkrát a ktoré môžu významne prispieť k dosiahnutiu hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti, vytváraniu kvalitných pracovných miest v danej oblasti, trvalo udržateľnému rozvoju a plneniu cieľov stratégie Európa 2020;

E. keďže nové iniciatívy integrovaných územných investícií a miestneho rozvoja vedeného komunitou predstavujú postupné zmeny v oblasti schopnosti miestnych zainteresovaných subjektov kombinovať rôzne spôsoby financovania a plánovať dobre cielené miestne iniciatívy;

F. keďže posilnenie postavenia regionálnych a miestnych organizácií má zásadný význam pre plnohodnotné vykonávanie politiky hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti; keďže inovatívne prístupy, ktoré sa prioritne venujú miestnym znalostiam a riešia miestne problémy pomocou miestnych riešení, nadobúdajú čoraz väčší význam; keďže participatívna správa vecí verejných, napríklad participatívna tvorba rozpočtu, má potrebné nástroje na zapojenie verejnosti, a to s cieľom preniesť zodpovednosť

za rozhodnutia na úroveň miestnych komunít;

G. keďže miestny rozvoj vedený komunitou je založený na skúsenostiach s realizáciou programov LEADER, URBAN a EQUAL v predošlých obdobiach financovania a opiera sa najmä o prístup LEADER, ktorý od svojho zavedenia v roku 1991 viedol k prudkému nárastu počtu miestnych akčných skupín (MAS) a výrazne prispel k zlepšovaniu kvality života obyvateľstva, predovšetkým vo vidieckych oblastiach;

H. keďže miestny rozvoj vedený komunitou je povinný len v prípade EPFRV a v súvislosti s EFRR, ESF a ENRF je voliteľný;

I. keďže tieto dva nové nástroje môžu zohrávať významnú úlohu pri prispôsobovaní sa demografickej zmene a pri snahe o zvrátenie rozdielov medzi regiónmi v oblasti rozvoja;

J. keďže miestny rozvoj vedený komunitou uplatňuje prístup zdola nahor v záujme stanovovania cieľov a financovania projektov súvisiacich s miestnymi potrebami komunity namiesto toho, aby ukladal ciele na celoštátnej úrovni;

K. keďže integrované územné investície sú nástrojom, ktorý možno uplatňovať pri realizácii integrovaných opatrení trvalo udržateľného mestského rozvoja, ako je vymedzené v článku 7 nariadenia (EÚ) č. 1301/2013;

L. keďže medzi členskými štátmi existujú rozdiely, pokiaľ ide o riadiace štruktúry a skúsenosti v oblasti rozvojových iniciatív zdola nahor;

M. keďže pre úspech týchto nástrojov má zásadný význam kapacita a zapojenie regionálnych a miestnych aktérov, a to bez ohľadu na kompetencie vymedzené pre jednotlivé organizácie;

N. keďže úlohou regionálnych a miestnych orgánov je zasahovať do rozhodnutí o vlastnom rozvoji a podporovať synergie medzi verejným a súkromným sektorom ako ako orgánov, ktoré vydávajú základné usmernenia umožňujúce účinné riadenie a správu projektov a zaručujú stabilitu prijatých záväzkov;

O. keďže pre miestne a regionálne samosprávy je rozhodujúce, aby pri rozhodovaní o vlastnom rozvoji riadne identifikovali s prihliadnutím na vklad komunity svoje aktíva a strategické výhody, z ktorých by vychádzali pri vypracúvaní stratégií regionálneho a miestneho rozvoja a ktoré by spolu s vkladom ich komunity mohli zvýšiť kvalitu života občanov objasnením vyskytujúcich sa problémov, stanovením priorít a navrhovaním udržateľných riešení spolu s občanmi;

P. keďže v článku 7 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1301/2013 sa uvádza, že „s ohľadom na svoju konkrétnu územnú situáciu každý členský štát vo svojej partnerskej dohode stanoví zásady výberu mestských oblastí, v ktorých sa majú uskutočniť integrované činnosti trvalo udržateľného mestského rozvoja, a stanoví orientačný príspevok na uvedené činnosti na národnej úrovni“;

Q. keďže iniciatíva RURBAN zameraná na spoluprácu medzi vidieckymi a mestskými oblasťami prispieva k posilňovaniu regionálnej konkurencieschopnosti a k vytváraniu

partnerstiev v záujme rozvoja;

R. keďže rozpočty na úrovni EÚ by mali byť založené na výkonnosti a je potrebné, aby sa zdroje vyčlenené v rámci integrovaných územných investícií a miestneho rozvoja vedeného komunitou využívali efektívne, a to dosiahnutím politických cieľov a stanovených priorít, a mali čo najvyššiu pridanú hodnotu pre sledovaný cieľ, a keďže výsledky by sa mali dosahovať pri najnižších možných nákladoch;

Všeobecné informácie

1. poznamenáva, že reálne zapojenie regionálnych a miestnych aktérov už od začiatku, ich angažovanosť a prevzatie zodpovednosti za stratégie územného rozvoja a riadny prenos povinností a zdrojov na nižšie úrovne rozhodovania sú nevyhnutné pre úspech prístupu zdola nahor; domnieva sa, že zapojenie partnerov môže tiež posilniť integrovaný a lokálne orientovaný prístup, a to najmä tam, kde je malý záujem o využívanie miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií; zdôrazňuje však, že miestni aktéri požadujú technickú a finančnú podporu na regionálnej a vnútroštátnej úrovni a úrovni EÚ, a to najmä v počiatočných štádiách procesu vykonávania;

2. vyzýva, aby sa stratégie určili v začiatočných fázach procesu vykonávania v spolupráci s regionálnymi a miestnymi aktérmi, a to najmä na úrovni osobitnej a špecializovanej odbornej prípravy, ako aj technickej a finančnej podpory v kontexte účinného partnerstva medzi regiónmi, členskými štátmi a EÚ;

3. domnieva sa, že v rámci EŠIF treba ešte viac podporovať delegovanie právomocí a zdrojov na nižšie úrovne a že váhanie riadiacich orgánov v tomto smere môže obmedziť potenciál týchto dvoch nástrojov; vyzýva členské štáty, aby presadzovali prístup zdola nahor tým, že zodpovednosť prenesú na miestne skupiny; vyzýva Komisiu, aby pri úplnom zachovaní svojich právomocí poskytla členským štátom odporúčania a komplexné usmernenia o tom, ako prekonať nedostatok dôvery a administratívne prekážky medzi rôznymi úrovňami riadenia v súvislosti s realizáciou miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií;

4. zdôrazňuje skutočnosť, že na miestnej úrovni je príprava kvalitných integrovaných viacodvetvových inovatívnych stratégií výzvou, najmä ak sa má príprava uskutočniť participatívne;

5. upozorňuje, že opatrenia prijaté na základe týchto nástrojov s prihliadnutím na priority miestnych aktérov musia byť prepojené s hlavnými cieľmi operačných programov, ako aj s inými stratégiami únijného, vnútroštátneho, regionálneho a miestneho rozvoja a so stratégiami pre inteligentnú špecializáciu, pričom súčasne musia umožňovať mieru flexibility;

6. pripomína, že nielen programy EÚ musia byť pružnejšie a lepšie integrované, ale aj hlavné vnútroštátne a regionálne politiky; zdôrazňuje, že zaistenie všeobecnejšieho ducha reformy správy vecí verejných pomôže zabezpečiť, aby sa finančné prostriedky EÚ neprideľovali v rámci „súbežnom“ s národnými a regionálnymi politikami, ale aby boli začlenené do širšieho úsilia o vytváranie udržateľných hospodárskych výsledkov;

7. považuje nezamestnanosť mladých ľudí za jeden z najnaliehavejších problémov z hľadiska členských štátov, a to spolu s nedostatočným financovaním MSP; zdôrazňuje, že v rámci stratégií miestneho a územného rozvoja treba tieto otázky riešiť ako jednu z priorít; vyzýva miestne a regionálne orgány, aby poskytovali daňové a iné stimuly na podporu zamestnanosti mladých ľudí a mobility mladých ľudí v rámci regiónu a tiež aby venovali prioritnú pozornosť odbornej príprave, a to v partnerstve s inštitúciami odbornej prípravy;

8. odporúča, aby miestne a regionálne orgány venovali osobitnú pozornosť projektom zameraným na prispôsobenie lokalít a regiónov novej demografickej realite a na vyváženie nerovnováh, ktoré z nej vyplývajú, a to najmä: 1. prispôsobením sociálnej infraštruktúry a infraštruktúry mobility demografickej zmene a migračným tokom; 2. vytvorením konkrétneho tovaru a konkrétnych služieb zameraných na starnúce obyvateľstvo; 3. podporou pracovných príležitostí pre starších ľudí, ženy a migrantov, ktoré prispievajú k sociálnemu začleňovaniu; 4. rozšírením digitálnych prepojení a vytvorením platforiem, ktoré umožňujú a podporujú zapojenie občanov z izolovanejších regiónov a ich interakciu s rôznymi administratívnymi, sociálnymi a politickými službami orgánov na všetkých úrovniach (miestnej, regionálnej, celoštátnej a európskej);

9. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby poskytli dodatočnú podporu, odbornú prípravu a poradenstvo menším a menej rozvinutým oblastiam, ktoré majú často obmedzené zdroje a kapacity a v prípade ktorých využitie týchto nástrojov pri plánovaní a vykonávaní v dôsledku administratívnej záťaže a zložitosti môže byť zložité; pripomína, že územná súdržnosť začína zdola a musí zahŕňať aj malé správne subjekty, bez vylúčenia či diskriminácie z hľadiska prístupu k integrovaným územným investíciám a miestnemu rozvoju vedenému komunitou; vyzýva Komisiu, aby oznamovala výsledky najlepších postupov v každom členskom štáte, a navrhuje, aby sa vymieňali prostredníctvom online siete, ktorá by umožnila, aby tieto subjekty mali rovnaké možnosti prístupu k nástrojom; nabáda vnútroštátne a regionálne orgány, aby navrhli riešenia zamerané na zoskupovanie malých správnych subjektov s prihliadnutím na územný rozmer a osobitné rozvojové potreby;

10. nabáda členské štáty, aby vypracovali stratégiu na zvýšenie miery využívania miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií prostredníctvom prístupu založeného na využívaní viacerých fondov na účely vytvorenia účinnejších stratégií regionálneho a miestneho rozvoja, najmä v oblastiach uvedených v článku 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie; vyzýva členské štáty, aby podľa potreby využívali flexibilitu podľa článku 33 ods. 6 NSU s cieľom lepšie reagovať na osobitosti týchto regiónov; podporuje špecifické opatrenia na poskytovanie technickej podpory a budovanie kapacít pre správne orgány v týchto oblastiach vzhľadom na ich izolovanosť a čiastočnú konkurenčnú nevýhodu;

11. zdôrazňuje, že integrácia viacerých fondov je pre zúčastnené strany i naďalej výzvou, najmä v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií; domnieva sa, že na to, aby sa vytvorili priaznivé podmienky na vykonávanie týchto nástrojov, je potrebné rozsiahle úsilie o zjednodušenie; víta preto zriadenie nezávislej expertnej skupiny na vysokej úrovni na monitorovanie zjednodušenia pre prijímateľov prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov

a úsilie Komisie v oblasti lepšej právnej regulácie; zdôrazňuje potrebu nájsť pri vypracúvaní odporúčaní európsky rámec;

12. upozorňuje najmä na potrebu bojovať proti praktikám tzv. pozlacovania (gold-plating), keď na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni vznikajú dodatočné a často nepotrebné požiadavky a prekážky; poukazuje na to, že často existuje veľa kontrolných úrovní, ktoré zvyšujú finančnú a administratívnu záťaž príjemcov; trvá na tom, že treba zabrániť prekrývaniu administratívnych úloh, a zdôrazňuje význam vytvorenia podmienok na investície a verejno-súkromné partnerstvá; odporúča, aby sa kontrolné činnosti zefektívnili a monitorovanie sa zameriavalo na proces a posudzovanie výsledkov pri súčasnom zachovaní účinnej kontroly;

13. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vyvíjali a vykonávali cielené aktivity v oblasti odbornej prípravy zamerané na miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície pre regionálnych a miestnych aktérov, a vyzýva Komisiu, aby venovala pozornosť programom odbornej prípravy zameraným na miestnych príjemcov; považuje za kľúčové, aby sa zabezpečilo zapojenie všetkých relevantných odvetví spoločnosti do týchto činností a ich zastúpenie v rámci týchto činností; zdôrazňuje dôležitosť efektívneho a účinného využívania technickej pomoci pri podpore týchto nástrojov, a to bez zdvojovania organizácií;

14. víta skutočnosť, že sa Komisia zamerala na výsledky a výstupy, čo by malo takisto pomôcť tvorcom miestnej politiky odkloniť sa od prehnaného dôrazu na čerpanie prostriedkov a katalogizáciu procesov vykonávania a zamerať sa na stanovenie skutočných a zmysluplných cieľov, ktoré prinesú reálnu zmenu pre ich miestne podniky a miestnych obyvateľov;

15. vyjadruje znepokojenie nad chýbajúcou náležitou komunikáciou medzi rôznymi zainteresovanými stranami; podporuje iniciatívy zamerané na zlepšenie výmeny informácií; vyzýva Komisiu, aby v spolupráci s členskými štátmi zlepšila koordináciu a šírenie informácií o miestnom rozvoji vedenom komunitou a integrovaných územných investíciách; zdôrazňuje, že integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou zvyšujú účasť občanov na miestnej a regionálnej správe priamym zapojením do rozhodovacieho procesu v záujme zvýšenia zodpovednosti za rozhodnutia, a vyzýva miestne a regionálne orgány, aby uplatňovali vhodné metódy zapojenia občanov do verejných konzultácií tým, že podporia vyššiu úroveň rozhodovacej kultúry a kultúry spolupráce;

16. nabáda Komisiu, členské štáty a regióny, aby v príslušných prípadoch zabezpečili, aby sa zaviedli primerané mechanizmy s cieľom zabrániť vzniku problémov medzi riadiacimi orgánmi a jednotlivými partnerstvami, a takisto aby zaistili, že potenciálni príjemcovia sú primerane informovaní a chránení, pokiaľ ide o tieto mechanizmy; berie na vedomie zdržania spôsobované riešením sporov po podaní námietok a trvá na zavedení súboru osobitných pravidiel na určenie postupov podávania námietok a rýchleho riešenia verejného obstarávania;

17. vyzýva Komisiu a najmä jej Generálne riaditeľstvo pre regionálnu a mestskú politiku, aby vytvorili rámec spolupráce s Organizáciou pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) s cieľom využiť jej dlhodobé skúsenosti s uskutočňovaním programu miestneho hospodárskeho rozvoja a rozvoja v oblasti zamestnanosti (LEED) a aby

hľadali synergie medzi nástrojmi, najmä so zreteľom na zlepšenie kapacít miestnych aktérov v oblasti vykonávania;

18. zdôrazňuje, že je dôležité zintenzívniť úsilie členských štátov aj Komisie o rozšírenie využívania nových nástrojov v kontexte Európskej územnej spolupráce; zdôrazňuje, že susedné oblasti oddelené hranicou často čelia podobným výzvam, ktoré možno lepšie riešiť spoločne, a to na miestnej úrovni;

19. je znepokojený vysokou mierou nezamestnanosti v mnohých členských štátoch a regiónoch EÚ; nabáda členské štáty, aby tieto nástroje využívali pri projektoch na tvorbu vysokokvalitných pracovných miest a príležitostí pre MSP, na podporu investícií, udržateľného a inkluzívneho rastu a sociálnych investícií a na prispievanie k znižovaniu chudoby a k sociálnemu začleneniu, a to najmä v regiónoch a subregiónoch tam, kde je to najpotrebnejšie v tejto súvislosti poukazuje na význam integrovaného financovania a predovšetkým kombinovania ESF a EFRR; pripomína možnosť opätovného investovania časti miestnych daní do činností orientovaných na výkonnosť; vyzýva Komisiu, aby v súlade s balíkom o sociálnych investíciách vytvorila osobitnú investičnú stratégiu, ktorá by bola prospešná regiónom s najvyššou mierou nezamestnanosti;

20. vyzdvihuje potenciál prístupu zdola nahor v prípade miestneho rozvoja vedeného komunitou, pokiaľ ide o podporu stratégií miestneho rozvoja, tvorbu pracovných príležitostí a podnecovanie k trvalo udržateľnému rozvoju vidieka; domnieva sa, že integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou majú potenciál priamo reagovať na miestne potreby a výzvy cielenejším a vhodnejším spôsobom, trvá na nutnosti lepšie začleňovať mestské oblasti do tohto mechanizmu a vyzýva Komisiu, aby túto stratégiu aktívne uplatňovala; konštatuje, že integrované územné investície predstavujú účinný mechanizmus na vykonávanie integrovaných plánov obnovy a rozvoja miest; naliehavo žiada Komisiu, aby v záujme posilnenia synergií vykonávala nariadenia týkajúce sa financovania miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií z EŠIF ako jeden celok;

21. upozorňuje Komisiu, že na dosiahnutie skutočného pokroku pri plnení cieľov stratégie Európa 2020 je potrebné pri preskúmaní tejto stratégie i viacročného finančného rámca venovať väčšiu pozornosť regionálnym a miestnym podmienkam a špecifickej situácii v príslušných oblastiach;

Miestny rozvoj vedený komunitou

22. víta vytvorenie nového nástroja miestneho rozvoja vedeného komunitou, ktorý presahuje rámec iniciatívy LEADER na posilnenie postavenia miestnych komunít a poskytovanie riešení špecifických pre danú oblasť, a to nielen prostredníctvom EPFRV, ale aj iných EŠIF;

23. upozorňuje, že miestny rozvoj vedený komunitou ponúka možnosti pre mestské a prímestské oblasti a mal by byť neoddeliteľnou súčasťou širších stratégií mestského rozvoja, a to aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce; pripomína, že v záujme zaistenia čo najvyššej efektivity stratégií územného rozvoja musí byť rozvoj mestských oblastí trvalý a v súlade s rozvojom okolitých prímestských a vidieckych oblastí;

24. vyjadruje poľutovanie nad tým, že vo viacerých členských štátoch sa miestny rozvoj vedený komunitou zavedie na základe prístupu financovania z jedného fondu, čo môže viesť k nevyužitiu príležitostí pri vytváraní účinnejších stratégií miestneho rozvoja; pripomína dôležitosť integrovaného prístupu a potrebu zapojiť čo najviac miestnych zainteresovaných strán občianskej spoločnosti;

25. víta zriadenie horizontálnej pracovnej skupiny pre partnerstvo (Horizontal Working Group on Partnership), ktorá bola vytvorená vďaka GR REGIO;

26. vyzýva na dôsledné dodržiavanie kódexu správania v oblasti partnerstva (Code of Conduct on Partnership), najmä pokiaľ ide o uplatňovanie zásady partnerstva pri vykonávaní nástrojov integrovaných územných investícií a miestneho rozvoja vedeného komunitou;

27. nabáda na budovanie kapacít, zvyšovanie informovanosti medzi sociálnymi a hospodárskymi partnermi, ako aj zainteresovanými stranami občianskej spoločnosti a na aktívne zapájanie týchto subjektov, aby čo najviac partnerov mohlo navrhnúť stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou ešte pred uplynutím lehoty na predkladanie návrhov (31. december 2017);

28. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v niektorých členských štátoch znamená miestny rozvoj vedený komunitou skôr zaškrtávanie kolónok ako skutočný prístup zdola nahor; v tejto súvislosti trvá na tom, aby miestni aktéri mali skutočnú rozhodovaciu právomoc;

29. vyzýva Komisiu, aby spolu s členskými štátmi podporovala výmenu najlepších postupov týkajúcich sa miestnych akčných skupín, a to na základe stratégie šírenia informácií o ich úspešných projektoch na európskej úrovni, a využívala pritom existujúce nástroje a platformy, ako napríklad TAIEX REGIO PEER 2 PEER, URBACT a Sieť pre rozvoj miest (Urban Development Network);

30. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby prijali iniciatívy v oblasti miestneho rozvoja vedeného komunitou a zabezpečili väčšiu pružnosť v operačných programoch a v súvislosti s regionálnymi, vnútroštátnymi a európskymi politickými rámcami, aby sa v nich mohli lepšie zohľadniť priority stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou; uznáva úspech miestnych akčných skupín v oblasti riadenia projektov a požaduje komplexnejšie financovanie a zváženie rozšírenia rozsahu ich pôsobnosti; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v niektorých členských štátoch vnútroštátne orgány obmedzujú miestny rozvoj vedený komunitou len na jeden konkrétny politický cieľ; naliehavo žiada Komisiu, aby členským štátom poskytla usmernenia o financovaní miestneho rozvoja vedeného komunitou prostredníctvom prístupu založeného na využívaní viacerých fondov a tiež aby podporovala využívanie finančných nástrojov;

31. pripomína, že v nariadení o ESF sa v rámci tematického cieľa č. 9 umožňuje prisúdiť „stratégiám miestneho rozvoja vedeného komunitou“ osobitnú investičnú prioritu, a nabáda členské štáty, aby to zahrnuli do svojich operačných programov; poukazuje na to, že tento fond môže poskytovať kľúčovú podporu územným dohodám o zamestnanosti, stratégiám mestského rozvoja a budovaniu inštitucionálnych kapacít na miestnej a regionálnej úrovni, a žiada Komisiu, aby členským štátom poskytla dodatočnú pomoc pri vykonávaní týchto osobitných investičných priorít a vo svojich výročných správach o činnosti uvádzala informácie o rozsahu tohto vykonávania;

vyzýva Komisiu, aby využila preskúmanie viacročného finančného rámca v polovici trvania a zaoberala sa problémami, ktoré už boli zistené pri uplatňovaní týchto nástrojov, a našla udržateľné riešenia;

32. domnieva sa, že súčasťou stratégie v oblasti miestneho rozvoja vedeného komunitou by mali byť nástroje ako participatívna tvorba rozpočtu, keďže ide o demokratický proces, ktorý výrazne prispieva k vyššej miere zapojenia sociálnych a hospodárskych partnerov v záujme posilnenia sociálnej súdržnosti na miestnej úrovni a zvýšenia efektivity verejných výdavkov;

33. zdôrazňuje zásadný význam nediskriminačného a transparentného prístupu a minimalizácie prípadných konfliktov záujmov v interakcii medzi osobami vo verejnom a v súkromnom sektore, a to v záujme zaistenia rovnováhy medzi účinnosťou, zjednodušením a transparentnosťou; víta okrem toho účasť širokej škály partnerov na miestnych akčných skupinách; považuje za vhodné ustanovenie, podľa ktorého ani subjekty verejného sektora, ani žiadna záujmová skupina nemôžu mať v miestnych akčných skupinách viac ako 49 % hlasovacích práv, ako je stanovené v súčasnom legislatívnom rámci, čo umožňuje prispieť k odklonu od administratívneho prístupu smerom k prístupu zameranému na výsledky a k inovatívnemu prístupu; žiada Komisiu, aby dôkladne monitorovala a zhodnotila vykonávanie tohto ustanovenia vrátane okolností, za akých sa môžu povoliť výnimky, a aby zaistila cielenú pomoc pri budovaní kapacít a technickú pomoc;

Integrované územné investície

34. konštatuje, že pri realizácii integrovaných územných investícií je možné uplatňovať rozmanité prístupy riadenia; považuje však za nevyhnutné, aby miestni partneri zohrávali úlohu ako kľúčoví aktéri pri príprave stratégie územného rozvoja v súvislosti s integrovanými územnými investíciami a takisto aby boli v plnej miere zapojení do úloh v oblasti riadenia, monitorovania a kontroly, čo prispeje k zabezpečeniu skutočnej miestnej zodpovednosti za opatrenia v rámci integrovaných územných investícií;

35. zdôrazňuje, že integrované územné investície by sa nemali obmedzovať iba na mestské oblasti, ale mohli by sa týkať zemepisných oblastí, ako sú mestské štvrte, metropolitné oblasti, oblasti na pomedzí mesta a vidieka, podregionálne alebo cezhraničné oblasti; zdôrazňuje, že integrované územné investície môžu najlepšie zohľadňovať osobitné územné potreby tým, že ich územný rozsah možno pružnejšie stanoviť, a teda sa uplatní skutočne lokálne orientovaný prístup; domnieva sa, že integrované územné investície zabezpečujú aj primeranú štruktúru na riešenie území so zlým prístupom k službám a s izolovanými a so znevýhodnenými komunitami; žiada Komisiu a členské štáty, aby optimalizovali ľudské a technické zdroje a vo väčšej miere využívali integrované územné investície v oblasti cezhraničnej spolupráce;

36. zdôrazňuje, že včasné zapojenie regionálnych a miestnych orgánov a zainteresovaných strán, a to vrátane občianskej spoločnosti, do stratégie územného rozvoja a rozsiahlejšie delegovanie právomocí na ne, prebiehajúce zdola nahor, má kľúčový význam pre budúce prevzatie zodpovednosti, účasť a úspech integrovanej územnej stratégie, ktorá sa bude realizovať na miestnej a medziodvetvovej úrovni; trvá na tom, aby sa zvýšila kapacita využitia ich rozvojového potenciálu, a to v súlade s miestnymi charakteristikami;

37. nabáda členské štáty, aby si v súvislosti s integrovanými územnými investíciami zvolili prístup založený na využívaní prostriedkov z viacerých fondov s cieľom dosiahnuť synergie medzi fondmi na danom území a riešiť problémy komplexnejším spôsobom; zdôrazňuje, že cielené budovanie kapacít je nutné na uľahčenie združovania prostriedkov z viacerých zdrojov;

38. zdôrazňuje, že neskoré rozhodovanie na vnútroštátnej úrovni o využití nástroja integrovaných územných investícií sa zdôraznilo ako hlavná prekážka pri náležitom formulovaní územnej stratégie, vytváraní koordinačnej štruktúry, určovaní rozpočtu a príprave vnútroštátneho právneho základu pre integrované územné investície;

39. víta úsilie Komisie vyvíjané v súčinnosti s expertnou skupinou pre územnú súdržnosť a problematiku miest (TCUM) pri príprave scenárov týkajúcich sa integrovaných územných investícií; zastáva názor, že takéto usmernenia by sa mali objaviť v rámci programového procesu skôr; považuje za nevyhnutné aktualizovať usmernenia o skutočné príklady a poznatky získané bezprostredne po realizácii integrovaných územných investícií;

40. žiada Komisiu, aby zohľadňovala výsledky prieskumu Výboru regiónov z roku 2015, efektívnejšie využívala IT nástroje a znížila administratívu, zaviedla pružnejšie pravidlá pre krajiny/regióny s veľmi nízkymi pridelenými sumami, zlepšila mechanizmy spolufinancovania v členských štátoch a zabezpečila viac školení pre osoby zodpovedné za riadenie a čerpanie prostriedkov vrátane volených politikov;

Budúce odporúčania

41. zastáva názor, že miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície by mali zohrávať ešte významnejšiu úlohu v budúcej politike súdržnosti; vyzýva Komisiu, aby ešte pred novým legislatívnym návrhom o možných scenároch na obdobie po roku 2020 týkajúcich sa týchto nástrojov pripravila správu preukazujúcu silné a slabé stránky, príležitosti a hrozby (analýza SWOT) vykonávania týchto dvoch nástrojov;

42. žiada, aby uvedená správa obsahovala analýzu vplyvu a efektívnosti miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií a toho, či v rámci právnych predpisov politiky súdržnosti na obdobie po roku 2020, ktoré sa týkajú týchto nástrojov, by bol vhodný povinný prístup, ktorým by sa na tieto nástroje vyčleňovali prostriedky v operačných programoch; navrhuje, aby sa posúdila možnosť navrhnúť konkrétne stimuly, ktorými sa členské štáty podnietia k realizácii miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií, a to spolu s prípadnými prostriedkami na zabezpečenie väčšej súdržnosti medzi operačnými programami a miestnym rozvojom vedeným komunitou a integrovanými územnými investíciami; zdôrazňuje, že táto analýza by sa mala zakladať na príslušnom súbore ukazovateľov odrážajúcich kvalitatívne aj kvantitatívne prvky;

43. požaduje, aby sa prístup zdola nahor v súvislosti s integrovanými územnými investíciami formalizoval v ďalšej generácii programov politiky súdržnosti počas fázy plánovania aj vykonávania;

44. nabáda Komisiu a členské štáty, aby prostredníctvom koordinácie s príslušnými miestnymi orgánmi monitorovali využívanie prostriedkov určených na integrované

územné investície, ktoré sú z kvantitatívneho hľadiska omnoho významnejšie než v minulosti vzhľadom na ich spájanie; zdôrazňuje, že to je dôležité z hľadiska zmenšenia možnosti korupcie v členských štátoch;

45. opakovane zdôrazňuje potrebu dvojakého prístupu, najmä čo sa týka poskytovania usmernení vo vzťahu na jednej strane k členským štátom, ktoré majú iba vnútroštátne operačné programy, a na druhej strane vo vzťahu k členským štátom, ktoré majú aj regionálne operačné programy;

46. trvá na zlepšení koordinácie medzi Komisiou, členskými štátmi a regiónmi, pokiaľ ide o usmernenia týkajúce sa týchto nástrojov; odporúča, aby sa usmernenia vypracúvali súbežne s návrhom nových právnych predpisov v oblasti politiky súdržnosti na programové obdobie po roku 2020 a aby sa následne aktualizovali; zdôrazňuje, že tým by sa umožnilo včasné predloženie usmerňovacích dokumentov, zvýšila by sa právna istota v prípade všetkých strán a takisto by sa objasnilo, ako by sa navrhované ustanovenia mali uplatňovať v praxi;

°

° °

47. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a regionálnym a národným parlamentom.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Súvislosti

Územná súdržnosť bola uznaná ako základný cieľ EÚ a zakotvená v Lisabonskej zmluve. V tejto súvislosti sa v rámci novej generácie politiky súdržnosti na programové obdobie 2014 – 2020 kladie väčší dôraz na využívanie integrovaných a miestne orientovaných prístupov na posilnenie hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti. Nové nariadenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja (EFRR) stanovujú pevne vyčlenený rozpočet vo výške 5 % výdavkov na udržateľný rozvoj miest.

V rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov boli na programové obdobie 2014 – 2020 zavedené dva nové nástroje na dosiahnutie cieľa územnej súdržnosti: miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície.

Miestny rozvoj vedený komunitou (články 32 – 35 nariadenia o spoločných ustanoveniach (NSU)) je nový nástroj, ktorý sa využíva na nižšej ako regionálnej úrovni. Vychádza zo skúseností s iniciatívou LEADER v oblasti miestneho rozvoja vedeného komunitou a je založený na prístupe zdola nahor: jeho cieľom je posilniť synergie medzi miestnymi aktérmi, a to tak verejnými, ako aj súkromnými.

Integrované územné investície (článok 36 NSU) prispejú k realizácii integrovaných územných stratégií, keďže umožňujú spájanie financovania z viacerých prioritných osí jedného alebo viacerých operačných programov. Integrované územné investície sa môžu použiť na plnenie cieľa udržateľného rozvoja miest, ale môžu byť zamerané aj na iné typy území.

Členské štáty museli vo svojich dohodách o partnerstve uviesť, ako budú členské štáty využívať integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou, a typy oblastí a problémy, ktoré budú tieto mechanizmy riešiť.

Pokiaľ ide o zdroje vyčlenené na integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou, očakáva sa, že na tieto nástroje sa použije približne 5 % rozpočtu politiky súdržnosti (približne 16 miliárd EUR). Celkovo 20 členských štátov použije integrované územné investície (13,6 miliardy EUR) a 17 členských štátov použije integrované územné investície s cieľom realizovať opatrenia v oblasti trvalo udržateľného rozvoja miest (7 miliárd EUR), ako sa uvádza v článku 7 nariadenia o EFRR. Pokiaľ ide o miestny rozvoj vedený komunitou, spolu 18 členských štátov vyjadrilo úmysel realizovať ho. Ako je stanovené v príslušnom nariadení, využívanie prebieha hlavne v rámci Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a súčasného programu LEADER[1].

Výzvy

Hodnotiť integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou na programové obdobie 2014 – 2020 je ťažké, ale inštitúcie EÚ, výskumní pracovníci, riadiace orgány a

[1] Najmenej 5 % a v prípade Chorvátska 2,5 % celkového príspevku z EPFRV do programu na rozvoj vidieka sa vyhradzuje na iniciatívu LEADER (článok 59 ods. 5 nariadenia (EÚ) č. 1305/2013).

miestni aktéri už identifikovali niektoré výzvy. Tie možno zhrnúť takto[1]:

Výzvy v oblasti miestneho rozvoja vedeného komunitou:

- veľmi komplexná koncepcia;
- mnoho praktických výziev (najmä v súvislosti s kapacitami aktérov priamo na mieste);
- odpor voči prechodu od prístupu zhora nadol a odovzdanie „moci“ miestnym skupinám;
- v niektorých členských štátoch a regiónoch sa považuje za zbytočný, pretože sa už využívajú konzultácie s miestnymi aktérmi, a teda chýba pridaná hodnota;
- miestny rozvoj vedený komunitou podporovaný z EFRR a ESF sa vníma ako administratívna záťaž pre miestne orgány a miestnych aktérov;
- členské štáty, ktoré už využívali iniciatívu LEADER, majú v porovnaní s ostatnými s miestnym rozvojom vedeným komunitou značné skúsenosti;
- využívanie miestneho rozvoja vedeného komunitou, riadenie a správa, finančné záväzky, územné zameranie.

Výzvy v oblasti integrovaných územných investícií:

- otázky z hľadiska rámcov riadenia, administratívnych a inštitucionálnych kapacít a spôsobu, akým sa uplatňuje orientácia na výsledky a povinnosti týkajúce sa tematického zamerania;
- úlohy v súvislosti s realizáciou sa prenášajú na miestne orgány, ktoré majú často obmedzené odborné znalosti alebo zdroje na realizáciu projektov;
- ide o nový nástroj a na miestnej úrovni stále nie sú k dispozícii odborné poznatky, čo vedie k omeškaniam (problémy s realizáciou);
- Európska komisia poskytuje málo usmernení, ale keďže integrované územné investície predstavujú veľmi flexibilný nástroj, nie je možné podrobne opísať všetky možné opatrenia (existuje expertná skupina pre územnú súdržnosť a problematiku miest);
- duplicita administratívnych štruktúr, nedostatok flexibility, financovanie blokované na celé programové obdobie a nedostatočný súlad s ďalšími rozvojovými stratégiami; príliš zložitá realizácia, ak sú dostupné finančné zdroje malé.

Výzvy súvisiace s oboma nástrojmi, miestnym rozvojom vedeným komunitou a integrovanými územnými investíciami:

- zložitosť predpisov a koncepcií a zvyšujúca sa administratívna záťaž (rozsah správnej organizácie, ktorý sa požaduje, mohol niektorým krajinám zabrániť vo využívaní integrovaných územných investícií (napríklad Írsko) alebo využívaní miestneho rozvoja vedeného komunitou financovaného z viacerých fondov (napríklad Luxembursko));
- existuje niekoľko možných prístupov k miestnemu rozvoju vedenému komunitou, čo si vyžaduje čas a finančný záväzok k realizácii z hľadiska administratívnych štruktúr;
- členské štáty sa obávajú miestneho vplyvu v rámci územného rozvoja;
- obmedzený rozpočet pre integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou;
- za výzvu sa považuje integrácia viacerých fondov;

[1] Bríefing Európskeho parlamentu o nástrojoch na podporu územného a mestského rozmeru politiky súdržnosti: integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou.

- prepojenia medzi oboma nástrojmi sú predmetom viacerých diskusií medzi regionálnymi orgánmi.

Hlavné odporúčania

Spravodajkyňa sa domnieva, že prístup zdola nahor a zapojenie miestnych aktérov má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov politiky súdržnosti. V niektorých členských štátoch však možno pri realizácii miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií pozorovať nedostatok dôvery medzi rôznymi úrovňami riadenia. Ide o dôležitú otázku, ktorú treba vyriešiť, pretože môže vážne brániť realizácii územného prístupu.

Navyše miestnym aktérom, žiaľ, často chýbajú kapacity na to, aby vyvíjali a realizovali rozvojové stratégie, ktoré sa týkajú ich územia. Potrebujú podporu tak na vnútroštátnej úrovni, ako aj na úrovni EÚ, aby tieto nástroje priniesli želaný účinok. Osobitne dôležité je to pre menšie obce a znevýhodnené oblasti, ako sú ostrovy, horské a vidiecke oblasti. Cielené činnosti sú potrebné na to, aby bolo možné priblížiť tieto nástroje miestnym aktérom a rozvinúť ich kapacity, aby sa mohli úspešne zúčastniť na stratégiách zameraných na ich územie. Využitie existujúcich zdrojov a platforiem bude kľúčovým prvkom v tomto úsilí.

Mladí ľudia sú pri diskusiách o verejných politikách často odsúvaní nabok. Je nevyhnutné zapojiť ich do nástrojov územného rozvoja, najmä miestneho rozvoja vedeného komunitou. Ohromujúci počet 14 miliónov mladých ľudí nie je zamestnaných, nie sú v procese vzdelávania ani odbornej prípravy (NEET), pričom miera nezamestnanosti mladých ľudí v niektorých členských štátoch stúpla nad 50 %. Miestny rozvoj vedený komunitou s dôrazom na mladých ľudí môže byť spojivom medzi generáciami v rámci komunít a môže rozvinúť nové možnosti zamestnania.

Spravodajkyňa sa domnieva, že možnosti financovania z viacerých fondov stanovené v nových nariadeniach by sa mali využívať v čo najväčšej miere s cieľom dosiahnuť skutočne integrovaný a holistický prístup k opatreniam v oblasti politiky súdržnosti. V súčasnosti existujú naďalej výrazné rozdiely, pokiaľ ide o spôsob, akým sa majú využívať fondy ESI. Okrem toho sa na vnútroštátnej a regionálnej úrovni vytvárajú dodatočné a často zbytočné požiadavky a prekážky (tzv. pozlacovanie, resp. gold-plating), ktoré ďalej zvyšujú zložitosť a odrádzajú od používania nástrojov, ako sú miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície. Na zníženie tejto výraznej administratívnej záťaže a zložitosti je potrebné značné zjednodušenie. V tejto súvislosti sa veľa očakáva od novej nezávislej expertnej skupiny na vysokej úrovni na monitorovanie zjednodušenia pre prijímateľov prostriedkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorú zriadila Komisia.

Spravodajkyňa by uvítala, aby nástroje ako integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou zohrávali výraznejšiu úlohu pri budúcich rokovaniach o politike súdržnosti a aby sa oficiálne kládol väčší dôraz na prístup zdola nahor. Komisia bude môcť zhodnotiť vykonávanie týchto nástrojov v období 2014 – 2020, ako aj vypracovať scenáre a poskytnúť odporúčania na obdobie po roku 2020.

27.1.2016

STANOVISKO VÝBORU PRE ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE VECI

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k novým nástrojom územného rozvoja v rámci politiky súdržnosti na roky 2014 – 2020: integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou
(2015/2224(INI))

Spravodajkyňa výboru požiadaného o stanovisko: Michaela Šojdrová

NÁVRHY

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

A. keďže podľa Eurostatu vykazovalo v roku 2014 61 európskych regiónov v ôsmich krajinách EÚ mieru nezamestnanosti od 14 % do 34,8 % a 63 regiónov v siedmich krajinách EÚ malo mieru nezamestnanosti medzi 2,5 % a 4,9 % ; keďže navyše v siedmich krajinách presahuje miera nezamestnanosti 30 %;

1. vyzdvihuje potenciál politiky súdržnosti, pokiaľ ide o zlepšovanie pracovných príležitostí, podporovanie udržateľného a inkluzívneho rastu a prispievanie k znižovaniu chudoby a sociálnemu začleňovaniu; v tejto súvislosti poukazuje na význam integrovaného financovania, a predovšetkým kombinovania ESF a EFRR;

2. zdôrazňuje význam stimulovania odvetví, ako je ekologické hospodárstvo a sociálne hospodárstvo, ktoré môžu prinášať pridanú hodnotu, pokiaľ ide o udržateľnú a inkluzívnu zamestnateľnosť;

3. zdôrazňuje skutočnosť, že iniciatívy v oblasti miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií budú úspešné len vtedy, ak sa im podarí náležite riešiť sociálne výzvy a výzvy súvisiace so zamestnanosťou, ktorým čelia príslušné regióny a komunity;

4. vyzdvihuje potenciál prístupu zdola nahor v prípade miestneho rozvoja vedeného komunitou, pokiaľ ide o podporu stratégií miestneho rozvoja, tvorbu pracovných príležitostí a podnecovanie k trvalo udržateľnému rozvoju vidieka; domnieva sa, že integrované územné investície a miestny rozvoj vedený komunitou majú potenciál priamo reagovať na miestne potreby a výzvy cielenejším a vhodnejším spôsobom, trvá na nutnosti lepšie začleňovať mestské oblasti do tohto mechanizmu a vyzýva Komisiu, aby túto

stratégiu aktívne uplatňovala; konštatuje, že integrované územné investície predstavujú účinný mechanizmus na vykonávanie integrovaných plánov obnovy a rozvoja miest; naliehavo žiada Komisiu, aby v záujme posilnenia synergií vykonávala nariadenia týkajúce sa financovania miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií z európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) ako jeden celok;

5. vyjadruje znepokojenie nad tým, že v niektorých členských štátoch znamená miestny rozvoj vedený komunitou skôr zaškrtávanie kolónok ako skutočný prístup zdola nahor; v tejto súvislosti trvá na tom, aby miestni aktéri mali skutočnú rozhodovaciu právomoc;

6. vyzýva Komisiu, aby poskytla technickú pomoc členským štátom a miestnym orgánom a vytvorila komunikačné kanály s členskými štátmi a miestnymi subjektmi s cieľom zabezpečiť skutočné a zmysluplné zapojenie miestnych aktérov do procesu a spolupráce na všetkých úrovniach; poukazuje na to, že miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície uspejú len vtedy, keď sa budú všetky zainteresované strany vrátane občianskej spoločnosti angažovať a prevezmú zodpovednosť, a domnieva sa, že zapojenie partnerov môže zároveň prispieť k posilneniu integrovaného a lokálne orientovaného prístupu, najmä tam, kde je miera záujmu o miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície nízka; vyzýva Komisiu, aby poverila nejaký orgán, ktorý už existuje v rámci jej štruktúry, koordináciou miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií s cieľom zabezpečiť lepšiu komunikáciu a vykonávanie;

7. domnieva sa, že Komisia by mala nabádať členské štáty k tomu, aby tieto nástroje používali v rámci projektov zameraných na vytváranie kvalitných pracovných miest a zabezpečovanie sociálnych investícií, a to najmä v tých regiónoch a subregiónoch, kde je to najviac potrebné; vyzýva preto Komisiu, aby v súlade s balíkom o sociálnych investíciách vytvorila osobitný investičný plán, ktorý regiónom a subregiónom s najvyššou mierou nezamestnanosti umožní čo najlepšie využitie týchto investícií;

8. uznáva, že miestny rozvoj vedený komunitou a integrované územné investície sú obzvlášť potrebné v menej rozvinutých regiónoch, nabáda Komisiu a členské štáty, aby poskytli regionálnym a miestnym orgánom pri vypracúvaní a realizácii takýchto iniciatív podporu a pomoc v oblasti budovania kapacít, a vyzýva ich, aby venovali osobitnú pozornosť regiónom, ktoré sú závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými alebo demografickými podmienkami, pričom zlepšia ich územnú súdržnosť s cieľom podporiť rozvoj miestneho hospodárstva, čo v konečnom dôsledku umožní obyvateľom, aby v týchto regiónoch zostali;

9. vyjadruje poľutovanie nad tým, že miestnemu rozvoju vedenému komunitou a integrovaným územným investíciám chýba rozoznateľnejšie označenie a že miestne zainteresované strany možno nemajú s týmito nástrojmi dostatok skúseností; nabáda Komisiu a členské štáty, aby v prípade oboch nástrojov zabezpečili čo najväčšiu viditeľnosť a zrozumiteľnosť pre používateľov, pričom musia predchádzať akémukoľvek zbytočnému dodatočnému byrokratickému zaťaženiu a vyvíjať ďalšie úsilie o zjednodušenie pravidiel a postupov; zdôrazňuje, že ak sa bude v rámci miestneho rozvoja vedeného komunitou a integrovaných územných investícií využívať nielen EFRR, ale aj iné fondy, ako je stanovené v príslušných nariadeniach, možno dosiahnuť lepšie

výsledky, väčšiu pridanú hodnotu a posilnené synergie; v tejto súvislosti sa domnieva, že by sa mali podniknúť kroky na šírenie presných informácií o osobitných fondoch a posilnenie informačných kontaktných miest s cieľom poskytnúť záujemcom o využitie týchto fondov zodpovedajúcu technickú podporu; okrem toho zdôrazňuje, že je dôležité starostlivo a neustále monitorovať tieto zdroje;

10. vyzýva Komisiu, aby zorganizovala náležite propagované informačné semináre s cieľom zaistiť, že sa s týmito možnosťami oboznámi čo najväčší počet ľudí; navyše dúfa, že sa vytvoria vhodné informačné nástroje, ako sú pravidelne aktualizované e-mailové zoznamy a aplikácie pre smartfóny;

11. pripomína, že v nariadení o ESF sa v rámci tematického cieľa č. 9 umožňuje prisúdiť „stratégiám miestneho rozvoja vedeného komunitou“ osobitnú investičnú prioritu, a nabáda členské štáty, aby to zahrnuli do svojich operačných programov; poukazuje na to, že tento fond môže poskytovať kľúčovú podporu územným dohodám o zamestnanosti, stratégiám mestského rozvoja a budovaniu inštitucionálnych kapacít na miestnej a regionálnej úrovni, a žiada Komisiu, aby členským štátom poskytla dodatočnú pomoc pri vykonávaní týchto osobitných investičných priorít a aby vo svojich výročných správach o činnosti uvádzala informácie o rozsahu tohto vykonávania; vyzýva Komisiu, aby využila preskúmanie viacročného finančného rámca (VFR) v polovici trvania a zaoberala sa problémami, ktoré už boli zistené pri uplatňovaní týchto nástrojov, pričom navrhne udržateľné riešenia;

12. upozorňuje Komisiu, že na dosiahnutie skutočného pokroku pri plnení cieľov stratégie Európa 2020 je potrebné venovať pri preskúmaní tejto stratégie i viacročného finančného rámca väčšiu pozornosť regionálnym a miestnym podmienkam a špecifickej situácii v príslušných oblastiach.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	25.1.2016
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	+: 37 –: 3 0: 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Laura Agea, Guillaume Balas, David Casa, Ole Christensen, Jane Collins, Lampros Fountoulis, Arne Gericke, Thomas Händel, Marian Harkin, Czesław Hoc, Rina Ronja Kari, Agnieszka Kozłowska-Rajewicz, Jean Lambert, Jérôme Lavrilleux, Jeroen Lenaers, Dominique Martin, Anthea McIntyre, Joëlle Mélin, Elisabeth Morin-Chartier, Emilian Pavel, Georgi Pirinski, Terry Reintke, Sofia Ribeiro, Claude Rolin, Sven Schulze, Jutta Steinruck, Romana Tomc, Renate Weber, Tatjana Ždanoka, Jana Žitňanská
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Maria Arena, Amjad Bashir, Lynn Boylan, Miapetra Kumpula-Natri, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Evelyn Regner, Michaela Šojdrová
Náhradníčky (čl. 200 ods. 2) prítomné na záverečnom hlasovaní	Eleonora Evi, Anneli Jäätteenmäki

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	16.2.2016
Výsledok záverečného hlasovania	+: 37 –: 2 0: 1
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Pascal Arimont, Franc Bogovič, Victor Boştinaru, Mercedes Bresso, Steeve Briois, Andrea Cozzolino, Rosa D'Amato, Tamás Deutsch, Bill Etheridge, Iratxe García Pérez, Anna Hedh, Krzysztof Hetman, Ivan Jakovčić, Constanze Krehl, Sławomir Kłosowski, Andrew Lewer, Iskra Mihaylova, Andrey Novakov, Younous Omarjee, Konstantinos Papadakis, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Liliana Rodrigues, Fernando Ruas, Monika Smolková, Maria Spyraki, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan, Joachim Zeller
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Daniel Buda, Viorica Dăncilă, Bronis Ropė, Peter Simon, Davor Škrlec, Hannu Takkula, Damiano Zoffoli, Marco Zullo